

სამაგისტრო პროგრამის დასახელება:

საზოგადოება და კულტურა – ემპირიული კვლევა
Society and Culture – Empirical Research

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი:

საზოგადოებასა და კულტურაში ემპირიული კვლევების მაგისტრი
MSc in Empirical Research in Society and Culture

სამაგისტრო პროგრამის ხელმძღვანელი: ასოცირებული პროფესორი ლალი სურმანიძე

სამაგისტრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

წარმოდგენილი სამაგისტრო პროგრამის მიზნები მოიაზრებს: მაგისტრანტებისთვის კულტურის ფენომენსა და მის გავლენებთან დაკავშირებული მეცნიერული ინფორმაციის მიწოდებას; მეთოდოლოგიური და ემპირიულ-კვლევითი პარადიგმების საბაზისო პრინციპების გაცნობას და მათ გააზრებას პრაქტიკული საქმიანობის კონტექსტში; უახლეს ემპირიულ/კვლევით სტრატეგიათა კრიტიკულ სწავლებას, სტუდენტთა მიერ ფართოდ გამოყენებადი კვლევითი ტექნოლოგიების დაუფლებას; ემპირიული კვლევის დაგეგმვისა და დიზაინის ბაზისური პრინციპების, მონაცემთა მოპოვების, მათი სტატისტიკური ანალიზისა და ინტერპრეტაციის სწავლებას, აგრეთვე ანალიტიკური, დისკუსიური, პრეზენტაციისა და სხვა, პრაქტიკული საქმიანობისთვის აუცილებელი უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

სამაგისტრო პროგრამის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მიზანია *კონკრეტულ-კვლევითი საქმიანობის სწავლება ინტერდისციპლინური აზროვნების განვითარების საფუძველზე*, შესაბამისად, მაგისტრანტებში შემეცნებითი და გამოყენებითი პლანის ინტერესების, განსხვავებულ ქვეყნებში მიღებულ მონაცემთა ახლებური გააზრებისა და ინტერპრეტაციის აქტუალიზება, მათი დაინტერესება რეალური კვლევებით საქართველოსა და, ზოგადად, კავკასიის რეგიონში.

სწავლების შედეგი აისახება შემდეგნაირად:

სამაგისტრო პროგრამის გავლის შემდეგ კურსდამთავრებულებს ექნებათ კულტურის ფენომენთან დაკავშირებული აქტუალური თემატიკის ცოდნა, რომელიც მოიცავს ამ სფეროსთვის აუცილებელ ტერმინოლოგიურ/ცნებით აპარატს, კულტურული პრობლემატიკის კვლევასთან დაკავშირებული მეთოდოლოგიური პრინციპების კრიტიკულ ანალიზს, ანთროპოლოგიურ თეორიებს, კლასიკურ და თანამედროვე სოციალურ-თეორიულ მიდგომებს, სემიოტიკის თეორიულ და მეთოდოლოგიურ თავისებურებებს, საზოგადოებაში რელიგიის როლისა და კულტურის გამოყენებითი ასპექტების გააზრებას; მათ ექნებათ ინფორმაცია კულტურის ფაქტორის ზემოქმედების კანონზომიერებების, აგრეთვე სოციალური ინსტიტუტების, პიროვნებისა და, ზოგადად, სოციალური ფენომენების კულტურულ-სპეციფიკური ასპექტების შესახებ, სოციალური ცვლილების პროცესთა კულტურულ ვარიაციებზე, მოდერნისა და ტრადიციის ურთიერთმიმართებაზე თანამედროვე პრაქტიკის კონტექსტში.

ამასთანავე, კურსდამთავრებულებს გააზრებული ექნებათ ემპირიული კვლევის თავისებურებებთან, საკვლევ მეთოდებსა და ანალიზთან დაკავშირებული სპეციალური საკითხები; ექნებათ თანამედროვე მეცნიერებაში აღიარებული, კულტურული მსგავსება/განსხვავებების მრავალფეროვანი (მენტალური, სემიოტიკური, ლინგვისტური და ა.შ.) მახასიათებლების, მათი აღმწერი შესაძლებლობების ცოდნა. კურსდამთავრებულებს გააზრებული ექნებათ ემპირიული

კვლევის მეთოდოლოგიური პრინციპები, დაუფლებული იქნებიან კულტურის კვლევის თანამედროვე სტრატეგიებს, ტრადიციულ და უახლეს ემპირიულ/კვლევით ტექნოლოგიებსა და მეთოდებს, კვლევის დაგეგმვასა და დიზაინს, მოპოვებულ მონაცემთა სტატისტიკურ ანალიზსა და ინტერპრეტაციას.

აღსანიშნავია, რომ კურსდამთავრებულთა ცოდნა და უნარ-ჩვევები ღირებული და სასარგებლოა არაკვლევით საქმიანობაშიც (მაგალითად, მენეჯმენტში).

მაგისტრატურის კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები:

- სამთავრობო და კერძო სტრუქტურები, რომელთა ინტერესები მოიცავს საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს დინამიკის შესწავლას;
- სპეციალიზებული კვლევითი ორგანიზაციები/ცენტრები (სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორები), რომლებიც ორიენტირებული არიან სოციალური ცხოვრების სხვადასხვა სფეროს ანალიზზე ემპირიულ კვლევათა მონაცემებზე დაყრდნობით (ეკონომიკა, ბიზნესი, მარკეტინგი, მენეჯმენტი, განათლება, მედიცინა, მასმედია, პოლიტიკა, სამართალი, მომსახურების სფერო და ა.შ.);
- ეთნიკური კონფლიქტების რეგულირებასთან დაკავშირებული სამთავრობო და არასამთავრობო, აგრეთვე საერთაშორისო ორგანიზაციები;
- კულტურისა და კულტურული სპეციფიკის შემსწავლელი სამეცნიერო ორგანიზაციები ან მათი განყოფილებები;
- უმაღლესი სასწავლებლები, სადაც არსებობს კულტურის შემსწავლელი სპეციალობები ან არსებობს მათზე მოთხოვნილება.

სამაგისტრო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

პროგრამაში სწავლის უფლება აქვთ პირებს, რომლებსაც გააჩნიათ ბაკალავრის ხარისხი სოციოლოგიის, ფსიქოლოგიის, ეთნოლოგიის სფეროში, აგრეთვე პროფესიის გამოცვლის მსურველ პირებს, რომლებსაც გააჩნიათ ბაკალავრის ხარისხი საბუნებისმეტყველო, ზუსტი, ტექნიკური მეცნიერებებისა და მენეჯმენტის სფეროებში (ბიოლოგია, მათემატიკა, ფიზიკა, მედიცინა, საინჟინრო ან აპარატურის ტექნიკური სპეციალობები და ა.შ.); გარდა ამისა, პროგრამა ღიაა იმათთვის, ვინც დაინტერესებულია რომელიმე კონკრეტული სფეროს (მასმედია, პოლიტიკა, საერთაშორისო ურთიერთობები, ეკონომიკა, სამართალი და ა.შ.) კულტურული ასპექტებით, სწავლის პროცესში გავლილი აქვთ სტატისტიკის სალექციო კურსი და აქვთ დადებითი შეფასება (საშუალო აკადემიური მოსწრების მინიმალური ზღვარია შეფასება “კარგი”);

პროგრამა ასევე ღიაა 2007 წლის, პროგრამის მოთხოვნების შესაბამისი ბაკალავრის ხარისხის მქონე კურსდამთავრებულებისთვის, აგრეთვე სუთწლიანი სწავლების დიპლომის მქონე პირებისთვის. სხვა შემთხვევაში აუცილებელი მოთხოვნაა ზემოთაღნიშნული სალექციო კურსის გავლის დამადასტურებელი საბუთი დადებით შეფასებასთან ერთად.

აუცილებელი წინაპირობები:

- ◆ გავლილი უნდა ჰქონდეს მათემატიკური სტატისტიკის სალექციო კურსი;

◆ რომელიმე უცხო ენის (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული ან რუსული) B1 დონეზე ცოდნა.

საგამოცდო საკითხები

1. ემპირიული კვლევის მეთოდები (ზოგადი მიმოხილვა).
2. სოციალური კვლევები და მკვლევრის ღირებულებათა გავლენები.
3. სოციალური ჯგუფის ცნება. ჯგუფების კლასიფიკაცია და სახეები.
4. სოციალური ფასილიტაცია. “სხვები”-ს გავლენის მიზეზები.
5. ჯგუფის სტრუქტურა: როლი და ლიდერი.
6. ჯგუფის დინამიკა (ნორმები, ჯგუფის შეჭიდულობა, სოციალური შემსუბუქება).
7. სოციალური ჯგუფი და ფავორიტიზმი.
8. სტრუქტურა, ჰაბიტუსი, პრაქტიკა.
9. სტერეოტიპები და ჯგუფთა დისკრიმინაციის აღმოცენების პირობები. დისკრიმინაციასთან დაკავშირებული “- იზმები” (რასიზმი, სექსიზმი).
10. ეთნოცენტრიზმი.
11. კომუნიკაცია. კომუნიკაციური სივრცის ცნება. კომუნიკაციის სახეები. მასმედია და ტელევიზია.
12. ფსიქოლოგიური დაცვის მექანიზმები.
13. კონფორმიზმი – ცნება. კონფორმისტული ტიპები. კონფორმიზმი, როგორც კულტურის მახასიათებელი.
14. ჰოლიზმი და სისტემური მიდგომა სოციალურ მეცნიერებებში.
15. ცნების “კულტურა” ისტორია და განსაზღვრებები.
16. კულტურის ტიპოლოგიები.
17. საზოგადოება და კულტურა.
18. კულტურის შემსწავლელი მეცნიერებები.
19. ცნებები და ტერმინები: განწყობა, სოციალური განწყობა, ატიტუდი (დამოკიდებულება), წინასწარი მზაობა. მატერიალური და სულიერი კულტურა, კულტურული არტეფაქტი, ცხოვრების წესი, კოლექტიური წარმოდგენები, სუბკულტურა, აკულტურაცია, ტრანსმისია. ეთნოსი. ეთნიკური კულტურა. სამყაროს ეთნიკური სურათი. ოპოზიცია “ტრადიცია/მოდერნი”.
20. ადამიანი და ხალხები – კულტურის შესამეცნებელი ობიექტები.
21. კულტურის კვლევის სტრატეგიები.
22. უნივერსალური და კულტურულ-სპეციფიკური ფენომენები, როგორც საკვლევი მასალა.

23. ღირებულება და კულტურა.
24. დისტანცია, როგორც სოციოკულტურული მახასიათებელი.
25. იდენტურობა და კულტურა.
26. ეთნიკურობა და ენა.
27. კულტურული კონტექსტი. კონტექსტის მახასიათებლები. კონტექსტის ტიპები.
28. არავერბალური და ექსპრესიული ქცევა – კულტურული ვარიაციები.
29. კულტურათაშორისო კომუნიკაცია.

სამაგისტრო პროგრამის დასახელება:

“ საზოგადოება და კულტურა – ემპირიული კვლევები”

Social and Cultural Studies– Empirical Research

პროგრამის კურიკულუმი

№	სალექციო კურსის დასახელება	საბნის სტატუსი	კრედიტი	სემესტრი			
				I	II	III	IV
1.	კულტურის ბავლენები (ემპირიული კვლევის მეთოდოლოგიური საფუძვლები)	სავალდებ.	5				
2.	სოციალური თეორიები (კლასიკური და თანამედროვე მიდგომები)	სავალდებ.	5				
3.	სტატისტიკური ანალიზი I	სავალდებ.	5				
4.	გამოყენებითი კულტურული ფსიქოლოგია	სავალდებ.	5				
5.	რადიკალიზმი კვლევის მეთოდები	სავალდებ.	5				
6.	აკადემიური წერა	სავალდებ.	5				
7.	ანთროპოლოგიური თეორიები	სავალდებ.	5				
8.	სუბკულტურები – თეორიული მიდგომები, ემპირიული კვლევები	სავალდებ.	5				
9.	სტატისტიკური ანალიზი II	სავალდებ.	5				
10.	თვისებრივი კვლევის მეთოდები	სავალდებ.	5				
11.	აკადემიური წერა	სავალდებ.	5				
12.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ სოციალური კაპიტალი და ინსტიტუციური ცვლილებები ◆ რელიგია და საზოგადოება ◆ სქესი და გენდერი: სოციოკულტურული ასპექტები. ◆ ქართული მედიის კრიტიკული ანალიზი ◆ ინდივიდუალისტური და კოლექტივისტური კულტურები 	სავალდებ. არჩევითი	5				

13.	ფსიქოსემანტიკა და პრაქტიკული კვლევები	სავალდებ.	10					
14.	კულტურა – „ნაღების სკოლის“ კვლევებში	სავალდებ.	5					
15.	სემიოტიკა	სავალდებ.	5					
16.	მონაცემთა ანალიზი <i>SPSS-ის</i> საშუალებით	სავალდებ.	5					
17.	პროფესიული პრაქტიკა	სავალდებ.	5					
18.	სამაგისტრო ნაშრომი		30					
19.	სულ		120					